

instrukcje do laboratorium z „chemii ogólnej i nieorganicznej”; semestr pierwszykierunki studiów: *inżynieria farmaceutyczna (CF-DI); inżynieria chemiczna i procesowa (CP-DI)***Ćwiczenie 2****Temat: Klasyfikacja i właściwości pierwiastków i związków nieorganicznych**

Po wykonaniu każdego doświadczenia:

1. Zanotować spostrzeżenia właściwe dla danej reakcji (np. wypadanie osadu, jego postać i barwę, rozpuszczanie się osadu, wydzielanie produktów gazowych itp.).
2. Napisać i zbilansować równania zachodzących reakcji.
3. Podać nazwy substratów i produktów.

L.p.	Związek wyjściowy	Odczynnik	Sposób wykonania reakcji
TLENKI			
1	CuO	H ₂ O papierek wsk.	Szczyptę CuO zalać w probówce ok. 1 cm ³ wody, ogrzać, sprawdzić odczyn.
2	CuO	H ₂ SO ₄ 0,5 M	Szczyptę CuO zalać w probówce ok. 1 cm ³ H ₂ SO ₄ , ogrzać.
3	Woda wapienna	CO ₂	Do kolby stożkowej wsypać ok. 5 g stałego Na ₂ CO ₃ . Kolbę zatkać korkiem z umieszczonym w nim rozdzielaczem i rurką odprowadzającą gaz. Do rozdzielacza wlać 10 cm ³ 6M HCl. Wkraplać powoli kwas do kolby, a wydzielający się gaz kierować do wody wapiennej.
WODOROTLENKI			
4	Mg	H ₂ O fenoloftaleina	<i>Otrzymywanie:</i> <i>metal z wodą</i> Wiórki lub kawałek wstążki magnezowej umieścić w probówce, zadać ok. 1 cm ³ H ₂ O i zagotować. Dodać 1-2 kr. fenoloftaleiny.
5	MgO	H ₂ O	<i>tlenek metalu z wodą</i> Szczyptę MgO zadać ok. 1 cm ³ H ₂ O. Zbadać odczyn.
6	FeCl ₃ 0,15 M	NaOH 1M	<i>sól z wodorotlenkiem</i> 3-4 kr. FeCl ₃ zadać 3-4 kr. NaOH.
7	NaOH 1M	HCl 1M	<i>Właściwości:</i> <i>reakcja z kwasem</i> Okolo 1 cm ³ NaOH zadać 1-2 kr. fenoloftaleiny i dodawać kroplami HCl aż do odbarwienia się wskaźnika.
8	CuSO ₄ 0,25 M	NaOH 1M	<i>rozkład pod wpływem temperatury</i> Okolo 0,5 cm ³ roztworu CuSO ₄ zadać nadmiarem NaOH i ogrzewać do wystąpienia zmian

instrukcje do laboratorium z „chemii ogólnej i nieorganicznej”; semestr pierwszykierunki studiów: *inżynieria farmaceutyczna (CF-DI); inżynieria chemiczna i procesowa (CP-DI)*

L.p.	Związek wyjściowy	Odczynnik	Sposób wykonania reakcji
KWASY			
9	P ₂ O ₅	H ₂ O, papierek wsk.	<i>Otrzymywanie:</i> <i>tlenek niemetalu z wodą</i> Szczyptę P ₂ O ₅ rozpuścić w ok. 1 cm ³ wody i zbadać odczyn.
10	Zn	HCl 1M	<i>Właściwości:</i> <i>reakcja z metalem</i> Granulkę cynku zadać kilkoma kroplami roztworu kwasu (ogrzać).
11	HNO ₃ 1 M	NaOH 1 M	<i>reakcja z zasadą</i> Okolo 1 cm ³ roztworu HNO ₃ zadać 1-2 kr. fenoloftaleiny i dodawać kroplami NaOH aż do wystąpienia zabarwienia wskaźnika. Porównać z doświadczeniem 7.
AMFOTERY			
12	AlCl ₃ 0,5M	NH ₃ ·H ₂ O 1M HCl 1M NaOH 1M	Okolo 1 cm ³ roztworu AlCl ₃ zadać równą objętością wody amoniakalnej, a wytrącony osad rozdzielić do dwu probówek. Do jednej dodawać kroplami HCl, a do drugiej NaOH, aż do rozтворzenia osadu.
SOLE			
13	Na ₂ SO ₄ 1M	BaCl ₂ 0,5M	<i>reakcja soli z solą</i> 3-4 kr. roztworu Na ₂ SO ₄ zadać 3-4 kr. roztworu BaCl ₂ .
14	-	-	<i>pozostałe sposoby</i> Wypisać pozostałe sposoby otrzymywania soli na podstawie wykonanych doświadczeń.
15	stały NaHSO ₄ i Na ₂ SO ₄	H ₂ O papierek wskaźnikowy	<i>wodorosole i hydroksosole</i> Do jednej probówki wsypać szczyptę NaHSO ₄ , do drugiej Na ₂ SO ₄ . Rozpuścić w małej ilości wody i zbadać odczyn roztworu.
16	CuSO ₄ 0,25M	NaOH 1M	Do 10 kr. CuSO ₄ dodać 1 kr. NaOH i ogrzać.